

Обставини справи

Справа стосувалася рішення суду, ухваленого проти компанії-заявника у дифамаційному провадженні стосовно новинного репортажу про мережу педофілів. Компанія-заявник вказувала на порушення свого права на свободу вираження поглядів за статтею 10 Конвенції.

6 та 7 грудня 2003 року компанія-заявник – телевізійна мережа та медіа-компанія – транслювала телевізійні репортажі про мережу сексуальних насильників над дітьми, неправомірно / помилково натякаючи на причетність Р. Р., відомого політика, який був регіональним секретарем сільського господарства та рибальства. Джерелом новин став звіт про розслідування, опублікований раніше у провідній щотижневій газеті Португалії «*Expresso*», складений як компанією-заявником, так і цією газетою. 8 грудня 2003 року Р. Р. подав у відставку. У наступному репортажі новин компанії-заявника вранці 9 січня 2004 року було неправдиво повідомлено, що Р. Р. був заарештований та допитаний поліцією. Через кілька годин компанія-заявник виправила свою заяву. За результатами порушеного Р. Р. провадження у справі про цивільно-правову відповідальність компанію-заявника було засуджено за поширення неправдивої інформації. Верховним судом як останньою інстанцією було зобов'язано сплатити 50 000 євро відшкодування моральної шкоди та 65 758 євро відшкодування майнової шкоди. З урахуванням відсотків сума склала 145 988,28 євро.

Оцінка Суду

Право – Стаття 10 Конвенції:

Рішення Верховного суду, яким було зобов'язано компанію-заявника відшкодувати Р. Р. шкоду за порушення його права на репутацію, становило «втручання» у здійснення компанією-заявником свободи вираження поглядів, яке було законним та переслідувало легітимну мету захисту репутації чи прав інших», а саме права Р. Р. Тому головне питання, яке постало в цій справі, полягало в тому, чи було втручання необхідним у демократичному суспільстві.

(а) *Чи сприяли новинні репортажі дискусії, що представляла суспільний інтерес, і чи був Р. Р. публічною особою*

Спірні репортажі склалися з кількох вступних повідомлень у вечірній прайм-тайм та пообідніх новин про поточні розслідування щодо мережі, причетної до сексуального насильства над неповнолітніми на Азорських островах. Таким чином, немає жодного

¹ Огляд цього рішення здійснила Бойченко Анастасія Вікторівна.

сумніву в тому, що вони передавали інформацію, що становить суспільний інтерес. Р. Р. був публічним діячем як у своєму регіоні на Азорських островах, так і в усій країні й на час трансляції репортажів обіймав політичну посаду високого рівня.

(b) Спосіб отримання інформації, зміст, форма та наслідки спірних репортажів

Грудневі новини надходили з різних джерел і були зібрані у формі звіту, складеного як компанією-заявником, так і «*Expresso*», тоді як факти, які були розповсюджені на цей момент, уже були опубліковані у вищезгаданому документі. Що стосується репортажу за січень, то було визнано встановленим те, що джерелом інформації були журналісти, які працювали на компанію-заявника.

Беручи до уваги зміст репортажів та особливу стигматизацію злочинів сексуального характеру щодо дітей, заяви про причетність до цього виду правопорушень можуть завдати шкоди особистій реалізації права на повагу до приватного життя. Крім того, хоча Р. Р. не був безпосередньо ідентифікований у грудневих репортажах, його все ще можна було легко ідентифікувати. Тому хоча репортажі в новинах стали результатом журналістського розслідування, проведеного компанією-заявником та «*Expresso*», які широко сприймалися громадськістю як надійні ЗМІ, вони могли завдати йому шкоди. Що стосується репортажу за січень, незважаючи на внесені виправлення, компанія-заявник визнала, що помилкове посилання на арешт Р. Р. та його допит поліцією порушили його право на репутацію та честь. У зв'язку із цим Суд вважає, що, роблячи таке посилання, компанія-заявник не діяла у відповідальний спосіб, зокрема, оскільки їй було відомо про широке розповсюдження новин через ЗМІ як всередині країни, так і за її межами. Відповідно, існували вагомні причини накласти санкцію на компанію-заявника за неправдиву інформацію. Однак компанія-заявник обмежила шкоду репутації Р. Р. як за обсягом, так і за часом, виправивши цю помилку через кілька годин після того, як новина з'явилася. Більше того, хоча національні суди вважали, що все ще можна знайти посилання на його можливу причетність до цього злочину на різних онлайн-платформах, Р. Р. відновив свою роль у політиці незабаром після репортажу новин; він кілька років був членом національного парламенту й нині залишається відомим і активним політиком.

(c) Суворість санкції

Хоча неможливо було зробити висновок про відсутність будь-якої шкоди праву Р. Р. на репутацію та честь, Суду було важко визнати, що заподіяння шкоди репутації Р. Р. у цій справі було настільки серйозним, що виправдовувало компенсацію в розмірі, який мала сплатити компанія-заявник. Такий розмір компенсації, який був високим порівняно з попередніми розглянутими Судом справами щодо Португалії, також міг перешкоджати участі ЗМІ в обговоренні питань, що викликають законне суспільне занепокоєння, і мати стримувальний ефект на свободу вираження поглядів та преси. Отже, за обставин цієї справи такий розмір був надмірним.

З огляду на викладене Суд дійшов висновку, що втручання у право компанії-заявника на свободу вираження поглядів було непропорційним і не було «необхідним у демократичному суспільстві» у значенні статті 10 Конвенції.

Висновок

Порушення статті 10 Конвенції (свобода вираження поглядів).

Рішення в цій справі ухвалене Палатою 27 липня 2021 року й набуло статусу остаточного 2 листопада 2021 року відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.